

Látják? Senki sem figyel rám,
míg léptem ilyen csoszogás.
Valamennyi időt lekéstem,
ő talán régóta nem él már,
amit örökül hagyott bennem,
ezt talán meg sem érti más.

Még itt vagyok. Ő magasan van?
Kívánjam, hogy bár élne még,
és bukjon meg az év vasamban?
Így fejezze be életét?

Ítétek már felőle ott fenn?
M megbánva mindent, boldog ott,
ahol ma van, él üdvösségben,
vagy talán mégis kárhozott,
mert meg se bánta tetteit?
Hogy üdvözölhetett, ki engem
itt bűnös gondolatra vitt?

Mindegy. Lehet, hogy odaát van,
nem hozza hírért semmi szél.
Mi szél is szólhatna felőle?
Ha én nem ébresztem – ki tudja? –,
talán már odaát sem él.

Durs Grünbein

VERSEI

Durs Grünbeint (1962, Drezda) már 1988-ban, amikor a Suhrkamp kiadónál megjelent első verskötete, a GRAUZONE MORGENS (SZÜRKEZÓNA REGGEL), az új német líra kiemelkedő tehetségeként üdvözölte a kritika. Újabb kötetekben: SCHÄDELBASISLEKTION (KOPONYAALAP-LECKE, 1991), FALTEN UND FALLEN (REDŐK ÉS CSAPDÁK, 1994), DEN TEUREN TOTEN (A DRÁGA HALOTTAKNAK, 33 epítáfium, 1994, 1996) a közelmúlt történelmének produktív elfelejtését gyakorolja. „Körkö-

rös nyíltság, ösztönös éberség egy tárgyi világban, ahol az Én milliószor szétbomlik és feloldódik ingerek sokféleségében... Az új művészeknek nincs már programja, hanem csak idegei és finom érzéke a koordinátákhoz... Minden, ami egykor az exkluzivitást szavatolta – stílus, téma, nagy gesztusok, kifejezés –, ennek a kóborlónak a szemében kárhozatos, nekrofil, öreges élvezkedés”, írja.

Egyéb díjak mellett 1995-ben, alig harminchárom évesen, a Georg Büchner-díjat is megkapta. 1998 tavaszán, amikor a

Darmstadti Német Nyelvi és Költészeti Akadémia Budapesten tartotta ülését, nálunk járt, és felolvasott a Budapest Collegiumban.

Itt szereplő versei utolsó két kötetéből valók (mindkettő a Suhrkamp kiadónál jelent meg).

A. J.

Berlin. Egy halott tizenhárom hétig kitarított
A bekapcsolt tévé előtt ülve, megtört
Tekintettel. A tévében egy tévészakács
Kitűnő recepteket mondott.

Osztás és bűdösség a szobában,
Függöny mögött vibráló kék homályban, később
A csupasz csontok.

Semmit

Nem szóltak a félénk szomszédok, mikor megnézték, mert
Mind ugyanazt gondolták rég: „Éreztem,
Szaglott.”

Egy halott tizenhárom hétig kitarított...
Szép véget ért a tévét bámuló.

Századforduló.

*

Nem ért jó véget egy észak-írországi fegyenc,
Aki szökést kísérelt meg egyszer. Évekig
Idegen házakba tört be, ezúttal
Ki akart törni...

Őrütl terve az volt,

Hogy a személedobó aknán át nyer egéruat.
Egy hulladékartályban, fekete műanyag zsákok között
Töltötte az éjszakát, a rács mögötti élet
Bűdös feledésbe merült, az egyhangú hetek
És asszony, gyerek. Aztán eszméletét veszette.
És régen kihűlt már, mikor útra kelt,
Másnap reggel, a szabadság felé.

Holtteste

Roncs volt már, mikor később rátaláltak a szemétben,
Szétzúzta a szállítás, szemét pedig kivájták
A varjak, tolvajok közt anyaszült pucér tolvaj.

És más is végezte szeméten, mint ő, más is
Került hulladékhányóra végül, hasadt mellkassal,
Koponyájában esővíz, körben éjszaka.

Variációk téma nélkül

(Részlet)

És reggel ömlik a zuhanyból...
A víz, mi más? Piros és kék
Jelez a csapon forrót, hideget.
Hogy a bőr rétegekben
Lemállik, csak idétlen rémálom.
Nincs tövis a törülközőn, se vér
A csempéken – a lefolyó hörgése
Higiénét jelent, nem halált.
És hogy a szappant még mindig csontból
Csinálják-e, a tenyér
Vonalain száradó hab nem felel.
Riadtan támadt, a hajszálaknál fogva
Rángatták ide, elhal a futó gyanú.

Távolba vesző felirat

Annyit jártam a falnak vetve hátamat,
Hogy fájnak a bordáim. Egy évszázad múlva
Lenyomatot leltek a kőzetben, halszákmintát.

Mint mások füle tengermorajlást hall, az enyém,
Ha e földön jártam, mélyéből nyugtalan alvók
Hullámverését hallotta, örült tréfáikat.

Mert én tús voltam. „Milyen hatalom kezében?”
Unalom volt az születéstől fogva. „Ázsia ereje...”
Ki kérdi tőlem, éltem-e? „Mióta halott?”

Éjszaka ébren ibolyaszín eget néztem sokáig,
Püffedt, elhasznált városi eget, fekete folyókat.
A régészeknek ez a hely rejtély maradt.

Asztalos József fordításai